

Behov for å unngå kutt i dialogtilbud til unge

STL (Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn) samler religioner og livssyn til dialog for et inkluderende, likebehandlingende og livssynsåpent samfunn hvor alle kan kjenne seg trygge. Vi takker for muligheten til å svare på denne høringen.

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett ikke prioritert den viktige dialogen blant unge voksne på tvers av religioner og livssyn. Vi har søkt om disse midlene for å kunne fortsette eksisterende tilbud bygd opp på tidligere bevilgninger, men ikke fått dem.

I statsbudsjettet gjelder dette Barne- og familiedepartementets budsjett, kap. 881, post 78 («Ymse faste tiltak»). STL mottok for 2025 mindre enn vi hadde søkt om på flere punkter, men det mest kritiske er fraværet av tilskudd til dialogarbeid rettet mot unge voksne. For dette formål søkte vi om 1.500.000 kr, og fikk innvilget 0 kr. Vi er avhengig av bevilgning for å unngå å måtte legge ned tilbudet.

Formål og gjennomførte tiltak

Som kjent, omtaler stortingsmeldingen om forebygging av ekstremisme (Meld. St. 13 (2024-2025)) STLs arbeid både med «å styrke arbeidet med den brede tros- og livssynsdialogen og arbeid rettet mot ungdom» og «å forebygge hatytringer og polarisering blant barn og unge» (s. 68). På flere måter bidrar STLs tiltak til «trygghet, tillit, samarbeid og demokratisk motstandskraft», som undertittelen på stortingsmeldingen fremhever, samt å redusere polarisering og mulig radikalisering.

Formålet med disse dialogmidlene fra BFD til dette arbeidet var å styrke dialogkompetanse, etablere arenaer, utvikle de eksisterende nettverk og engasjement for dialog blant unge, særlig unge nøkkelpersoner i tros- og livssynssamfunn.

Det siste halvannet året har BFD-midlene bidratt til at STL har gjort blant annet dette:

- Sikret minst én representant under 35 år fra alle 15 medlemssamfunn i STLs råd. De er prioritert inn på ordinære plasser og bidrar med ungdomsperspektiv på lik linje.
- Etablert et nettverk med unge dialogutøvere, i samarbeid med medlemssamfunnene og deres ungdomsorganisasjoner, samt blant annet jødiske veivisere, muslimske veivisere, Dialogpilotene, Stopp Hatprat, med flere.
- Lært opp nøkkelpersoner i dialogisk metode og gitt kunnskap om, og erfaringer med andre religioner og livssyn, samt testet ut nye metoder og modeller for ung dialog.
- Gitt kurs i mediehandtering for å styrke unge minoriteters evne til å eie sitt eget narrativ og delta i det offentlige ordskiftet på en konstruktiv måte.
- Laget dialogmøter for og/eller med unge representanter for de som er spesielt berørt av situasjonen i Midtøsten, hvor man i trygge omgivelser kan snakke om sin egen opplevelse i den svært krevende situasjonen, og på sikt bygge forståelse og samhold på tvers.
- Skapt nye, åpne møteplasser som både har vist at STL kan være en unik, trygg møteplass for krevende samtaler på tvers og for å formidle nyanser og dybde for offentligheten.
- Deltatt i en referansegruppe til et forskningsprosjekt om kristne, muslimske og jødiske trossamfunns deltagelse i mediedebatten etter 7. oktober¹.
- Påstartet en veileder med øvelser og råd om hvordan arbeid med dialog med og mellom unge voksne kan videreføres i lokale dialoggrupper rundt omkring i landet.

Dialogarbeid tar tid, og vi ønsker ikke en nedskalering av nettopp det dialogarbeidet som er mest prekært i dag.

¹ HL-senteret, v/prosjektleder Vibeke Moe: «Diskursanalyse av kristne, muslimske og jødiske trossamfunns deltagelse i den offentlige debatten om antisemittisme etter 7. oktober 2023».

Som lederen for ekstremismekommisjonen, Cathrine Thorleifsson, fremhevet i sitt innlegg på høringen om forebygging av ekstremisme 8. april 2025, er det viktig å bygge sivil motstandskraft gjennom sosial inkludering og forebygging av polarisering, ettersom det alltid vil finnes «rom bak enhver regulering». Kommisjonslederen omtalte også tros- og livssynsdialogen i Norge som «forbilledlig» men under press, som vi mener understreker situasjonsbeskrivelsen.

Risikerer nedskalering

Prosjektmidlene har muliggjort det momentet og den tilliten i miljøene som er nødvendig for slik forebyggende arbeid. Dessverre er ikke midlene videreført for 2025, og vi står overfor en nedskalering som kan medføre at stillinger, ressurspersoner møteplasser og nettverk kan. Det tar tid å bygge tillit og konstruktivt samarbeid, men det kan dessverre brytes ned raskt.

Vi anser det siste halvannet årets økning av hat mot både jøder og muslimer, som følge av situasjonen i Midtøsten, som særlig alvorlig². Behovet for større og langvarig innsats i dialogarbeid blant unge er forsterket. Bevilgningene bør gjenspeile dette.

Behov for midler i 2025

Det haster med å opprettholde dialogen med unge voksne: Vi har bedt om 1.500.000 kr i revidert budsjett for 2025, under kap.881, post 78, og håper Stortinget vil kunne vedta dette.

Med vennlig hilsen,
STL v/Birte Nordahl, generalsekretær

² Den økte antisemittismen og muslimfiendtligheten er dokumentert av blant annet Amnesty og HL-senteret.